

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN 2024-137

15.2.2024

Gjensidige Forsikring ASA

Livsforsikring/uføredekninger/pensjon

Uføreforsikring - reservasjon - hodepine/epilepsi, nakke-, skulder-, arm- og rygglidelse - fal. § 13-5.

Forsikrede fikk uføreforsikring med reservasjon for uførhet som skyldes hodepine/epilepsi, nakke-, skulder-, arm- eller rygglidelser i 2005. Forsikringen ga rett til utbetaling ved 50 % uførhet. Fra januar 2018 var forsikrede helt eller delvis sykemeldt. I legeerklæring til Nav i januar 2019 var hoveddiagnosen angitt som "Muskelsmertesyndrom" og bidiagnosen "Epilepsi". Nav innvilget 60 % uføretrygd i 2022, og forsikrede fremmet krav om utbetaling. I legeerklæring fra november 2022 fremgikk at fibromyalgi/kronisk smertesyndrom og fatigue var de mest fremtredende plagene. Foretakets rådgivende lege vurderte at halvparten av forsikredes arbeidsuførhet skyldtes plager som falt inn under reservasjonen. Saken reiste spørsmål om forsikrede var minst 50 % ufør av andre forhold enn det som var omfattet av reservasjonen. Nemnda bemerket at det ikke var fremlagt dokumentasjon som sannsynliggjorde at minst 50 % av forsikredes uførhet skyldes andre forhold enn det som var omfattet av reservasjonen. Foretaket ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede tegnet en uføreforsikring i 2005. I forsikringsbeviset ble det inntatt følgende reservasjon:

Forsikringen gir ikke rett til erstatning dersom årsaken er

- Nakke-, skulder- eller armlidelser
- Rygglidelser
- Hodepine eller epilepsi

Med bakgrunn i de helseopplysninger vi har mottatt, dekker ikke forsikringen ovennevnte helseplager og eventuelle forverring av disse. Dette gjelder også selv om beskrivelsen av plagene endres.

Viktig om arbeidsuførhet

Arbeidsuførhet som skyldes flere årsaker, kan til sammen ikke overstige 100 %. For å få uførerstatning, kreves det at du er minst 50 % ufør av en årsak som er dekket av forsikringen. Blir du mer enn 50 % varig ufør av en årsak som ikke er dekket av forsikringen (se over), bør du derfor si opp uføreforsikringen.

I legeerklæring ved arbeidsuførhet 3.1.19 er hoveddiagnosen angitt som "Muskelsmertesyndrom" og bidiagnose "Epilepsi". Det står under punktet om "Sykehistorie" at:

Hun har epilepsi og har slitt med å finne medikamenter som ikke gir for mye bivirkninger. Det er flere år siden siste epileptiske anfall. Hun ... har vært helt og delvis sykemeldt siden januar 2018. Pt er hun 20 % sykemeldt. Hun er veldig stram i nakke og skulder musklatur og klager over smerter i hele kroppen. Hun har både migrene og spenningshodepine, men for tiden er det leddstivhet og muskelsmerter som plager henne mest. Det er ikke funnet holdepunkter for revmatisk lidelse. Hun har tidligere drevet med egentrening, men synes det blir vanskelig å komme i gang fordi hun har så mye smerter ...

Forsikrede sendte skademelding til foretaket 21.6.21, og oppga at hun hadde en uføregrad på 60-70 %. Videre opplyste forsikrede at hun mottok arbeidsavklaringspenger. På spørsmål om "Hva

(som) var årsaken til at (hun) ble ufør", svarte forsikrede "Migrene og kronisk muskel smerte syndrom". Av legeerklæringsskjema 15.8.21 fremkommer at årsaken til uførheten var migrene og fibromyalgi, og arbeidsuførheten 60 %.

Saken ble forelagt foretakets rådgivende lege 10.2.22:

KONKLUSJON:

Forsikredes helseplager i dag, og særlig hennes muskelskjelettproblemer, er en følge av forverring av tidligere kjente problemer, med samme årsaksmekanismer.

Det ansees derfor primært at alle forsikredes helseplager som medfører redusert arbeidsevne faller inn under reservasjonen.

(Forsikredes muskelskjelettplager i underekstremitetene faller ikke inn under reservasjonen, men ansees ikke påvirke arbeidsevnen i vesentlig grad.)

Foretaket avsto kravet 28.2.22 da forsikrede ikke var minst 50 % arbeidsufør av andre årsaker enn det som det var unntak for i forsikringen.

Nav innvilget forsikrede 60 % uføretrygd i vedtak av 1.5.22.

I forbindelse med klage fra forsikrede ble saken på nytt forelagt foretakets rådgivende lege 1.9.22:

... Hovedårsaken til uførheten skyldes altså økte plager med smerter i muskelskjelettsystemet og ledsagende symptomer i form av trøtthet/utmattelse, søvnproblemer og kognitive problemer. Dette er ikke selvstendige, nye tilstander, men symptomer som gir økte holdepunkter for at det er snakk om nociplastiske smerter, slik det fremkommer av definisjonen fra 2021. Selv om diagnosen fibromyalgi har tilkommet etter tegning er reservasjonen diagnoseutavhengig, og har kun krav om at det skal være tilsvarende tilstand som foreligger. Det er ikke framkommet holdepunkter for at forsikredes tidligere tilstand med muskelskjelettsmerter før tegning hadde andre årsaker enn det som gir nårværende plager.

Ved nociplastisk smerte og tilstander som fibromyalgi foreligger det ofte en rekke andre tilleggssymptomer. Disse vil påvirke arbeidsevnen, men er som regel sekundære og underordnet muskelskjelettplager. Det er således all grunn til å hevde at muskelskjelettplagene utgjør minst 80% av uførheten. Av muskelskjelettplagene er det som tidligere angitt all grunn til å anta at muskelskjelettplagene fra nakken, armene og ryggen utgjør nærmere 100 % av uførheten, og minst over 90%.

KONKLUSJON:

Den vektingen som det anmodes om er vanskelig, men er fortatt ett beste kliniske vurdering.

Forsikrede er 60 % ufør.

Nærmere 100 % av uførheten ansees relatert til hennes fibromyalgi med smerter og tilleggssymptomer.

Minst 75 % ansees relatert til muskelskjelettsmerter, der ca 90 % av disse faller inn under reservasjonen og resten skyldes øvrige symptomer pga fibromyalgien.

Foretaket opprettholdt sitt avslag 7.9.22.

Forsikrede fremla ny legeerklæring datert 20.11.22:

Pasienten har bedt om en ny legeerklæring da hun ønsker å klage på avslag fra forsikringsselskap. Hun har hatt betydelige helseplager i mange år. Hun har migrene som nå er under grei kontroll, men hun har fortsatt anfall. Det som plager henne mest er imidlertid fibromyalgi/kronisk smertesyndrom og fatigue. Kun små anstrengelser fører til uttalt slitenhet og behov for hvile. Hun gjør det hun kan for helsa si, egentrening, fysioterapi, psykomotorisk fysioterapi.

Viser for øvrig til utskrift av journal som forsikringsselskap har mottatt. Der er det masse dokumentasjon på pasientens kroniske smerteproblematikk og fatigue.

Saken ble igjen forelagt rådgivende lege 22.5.23:

Vurdering

Det er sammensatte uføreårsaker, og de ulike plagene varierer noe over tid. Hun er 60% arbeidsufør. Basert på foreliggende medisinske dokumentasjon vurderes etter mitt beste skjønn uføreårsakene å fordele seg slik:

20% uføregrad pga hodepine og kronisk migrene

20% uføregrad for utbredte muskelsmerter/ fibromyalgi.

20% uføregrad for slitenhet/ fatigue/ trettbarhet.

Det ble satt forbehold for hodepine ved tegning. Dette forbeholdet var ment å omfatte den/de type(r) hodepine hun hadde før tegning, og evt fremtidig forverring av samme type(r) hodepine. Det fremgår av journal langvarige plager med hodepine før tegning, av fastlege tolket som spenningshodepine. Videre fremgår det av journalnotat ved nevrologisk poliklinikk 15.04.08 at hun siden ungdommen har hatt anfallsvis menstruasjonsrelatert hodepine uten forvarsler, men med ledsagende kvalme, oppkast, lys og lydskyhet. De skriver videre at hun har holdt hodepinen i sjakk med til dels store mengder Ibux og Paracet, og at under et besøk på legevakten i 2007 fikk hun Imigran med rask lindrende effekt på hodepinen. Nevrologen konkluderer med at denne anfallsvis hodepinen, som hun har hatt siden ungdommen, uten tvil må klassifiseres som en vanlig migrene uten aura. Det er således godt dokumentert at hun hadde både migrene og spenningshodepine før tegning, slik at begge disse hodepinetyper omfattes av forbeholdet for hodepine satt ved tegning.

Generelt utbredte muskelsmerter ved uføretidspunktet er beskrevet lokalisert i nakke, skuldre, armer, fingre, rygg, kjeve, hofter, lår- og leggmuskulatur. Forbeholdet satt ved tegning gjelder for muskelsmerter i nakke, skuldre, armer og rygg. Dette utgjør skjønnsmessig halvparten av de utbredte muskelsmertene.

Slitenhet/ trettbarhet omfattes ikke av forbeholdet satt ved tegning.

Som angitt ovenfor vurderes halvparten av de utbredte muskelsmertene å omfattes av forbeholdet, dette utgjør da en uføregrad på 10%. Hodepinen vurderes i sin helhet å omfattes av forbeholdet satt ved tegning, som angitt ovenfor. Hodepineplagene utgjør skjønnsmessig 20% uføregrad.

Totalt 30% uføregrad omfattes dermed av forbeholdene satt ved tegning. Hun er 60% arbeidsufør og dermed kun 30% ufør av andre årsaker enn forbeholdene satt ved tegning.

Foretaket opprettholdt sitt avslag 23.6.23.

Fra vilkårene pkt. 2 siteres:

Forsikringstilfellet inntreffer hvis den forsikrede har vært minst 50 % arbeidsufør sammenhengende i minst to år og uførheten er 50 % og varig. Kriteriene må oppfylles mens forsikringen er i kraft.

Forsikrede har i det vesentlige anført at hennes arbeidsuførhet skyldes fibromyalgi, utmattelse, mage- tarmforstyrrelser og muskel/leddsmarter i andre deler av kroppen enn de foretaket har reservert seg mot. Om hun selv skal gi en vurdering av hvordan hun vil rangere sine plager, slik hovedlegen til foretaket har gjort, vil årsaksbildet bli et helt annet. Hodepine/migrene utgjør 3 % av arbeidsuførheten og plagene med nakke og skulder utgjør 3-4 % av hennes smertebilde. Fatigue, muskelsmerter i hofter og nedsatt funksjonsevne vurderes til å være hele årsaken til hennes nedsatte arbeidsevne.

Forsikredes egen beskrivelse av helsesituasjonen, og uttalelser fra leger som hun har møtt personlig og fulgt henne opp over lang tid, må veie tyngre enn det foretakets rådgivende lege kommer med av antagelser om hennes helsesituasjon, ut fra de dokumenter som legen har blitt forelagt. Alle legeuttalelsene som er fremlagt i saken, kommer med en annen konklusjon enn foretakets rådgivende lege. Det kommer frem flere plasser at utmattelse og fatigue, er en stor andel av hennes sykdomsbilde, og er vurdert til å utgjøre mer enn 50 % av hennes uføregrad.

Forsikringsforetaket har i det vesentlige anført at forsikrede ikke har sannsynliggjort at hun er minst 50 % arbeidsufør som følge av andre forhold enn det som er inntatt i reservasjonen. Det vises til rådgivende leges notater om at hodepine og kronisk migrene samt halvparten av muskelsmertene rammes av unntakene.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Saken gjelder om minst 50 % av forsikredes uførhet skyldes andre forhold enn det som er omfattet av reservasjonen.

Foretaket har bevisbyrden for at reservasjonen kommer til anvendelse. For å bevise at forsikredes helseplager som medfører redusert arbeidsevne faller inn under reservasjonen, har foretaket vist til rådgivende leges notater om at hodepine og kronisk migrene samt halvparten av muskelsmertene rammes av unntakene.

Slik saken er opplyst for nemnda, kan nemnda ikke se at det er fremlagt klinisk dokumentasjon som er egnet til å sannsynliggjøre at minst 50 % av forsikredes uførhet skyldes andre forhold enn det som er omfattet av reservasjonen.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Birgitte Hagland (leder), Tonje Giertsen (bransjerepresentant), og Borgar Sandvik (forbrukerrepresentant).